

Կ. Պոլսի մէջ այժմ կատարվող բանակ-
ցութիւնները, որոնց մասին շատ քիչ տե-
ղեկութիւններ են տալիս, հասարակ
միջոցառումներն են: Բնակարաններն ունեն
հասարակութիւններ անհրաժեշտ Կ. Պոլսի մէջ, պե-
տականութիւնները չեն կարող ազատ վճիռներ
կայացնել: Նրանց զեւարճանքները չեն կարող
անհրաժեշտ և շահագործող համարել այն
բանը, ինչ որ մի քանի ժամանակ իրաւացի
է անհրաժեշտ էին համարում:

Այժմ յայտնվում է, թէ զեւարճանքը
ի՞նչ ընթացքի պէտք է հետևեն: Նրանք
պէտք է համաձայնութիւն ստանան Բ.
Դանից, որ նա նշանակաւոր գիշումներ կան
և այնուհետև զբաղեցնել իրենց ինքնակեն-
ցիայի վճիռներին համաձայն յայտնելով, կը
ստիպեն Բուժաստանին բաւականապէս այդ
գիշումներով: Դեպքները կամենում են,
որ թէևստիպելով մէջ զիջումները իրենց
կենսականներին վճիռ համաձայն լինեն, իսկ
Էպիտոմի տեղ Բուժաստանին արդիւրիւն
կզգին: Բայց կը բաւականապէս արդեօք
Բուժաստանը զբաղուի Յոյների համար Էպի-
տոմ մեծ նշանակութիւն ունի, որովհետև
եթէ այդ նահանգը այժմ չունենի Բուժաս-
տանի ձևերը, կարող է ուրիշ պետութեան
ազգեցութեան երկրորդիւն և յախտեան
բաժանվել: Բուժաստանից, մինչդեռ Էպի-
տոմը, որ բնակեցրած է յայն տարրով, փոք
թէ ուշ կը միանայ Բուժաստանի հետ:

Այսպիսով Եւրոպայի երկու տարբայ աշ-
խատանքները ազդարարեն անցան, որովհե-
տե նա չը կարողացաւ հանգստացնել լույ-
կանեան ինքնակզկէն: Եթէ զեւարճանքը
կը կարողանան համաձայնել Թիւրքիայի
հետ, այնու ամենայնիւ ստիպված կը լինեն
ձեռն զործել Բուժաստանի վրա, որ նա
ընդունի նոր պայմանները: Աւելին միշ-
տ ինքնակենցիկ պատերազմը, յոյների և պլ-
ազգութիւնների ապստամբութիւնը Բալկա-
նեան ինքնակզկէն վրա դեռ ևս հասանա-
կան են:

ԱՆԻՒԼԸ

Լոնդոնից լրագրիւններն հաղորդում են
հետևեալ տեղեկութիւնները: Ռուսաստա-
նի քաղաքական գործերը սովորական ժա-
նաներում շատ քիչ են հետաքրքրում
անգլիացիներին, բայց անցեալ շաբաթ ամ-
բողջ Անգլիայի ու շաղութիւնը Ս. Պետեր-
բուրգի վրա էր զարմրած: Ռուսաց նոր
ժազաւորը սկսած է իր գործունէութիւնը
բոլոր կուսակցութիւններին պատկանող ան-
դիւցներին բարի ցանկութիւններով: Ամեն-
քը արամադրված են նրանից զեղեցիկ գոր-
ծերի սպասել և հաւատալ այն լուս լու-
սին, որոնք նրա մասին տարածված են:
Թէ ազատամիտները և թէ պահպանողա-
կանները միասնակի կարծում են, որ նա իր
բազմակի հպատակների հաւատարմու-
թիւնը կը գրաւէ: Այստեղ ամենքը հա-
մոզված են, որ անբաւական կամ յեղափո-
խական Ռուսաստանը շատ փառաւոր կը
լինի Եւրոպայի համար: Մի և նոյն ժամանակ
ամենքը կարծում են, որ Ռուսաստանին հա-
կար է ազնիւ, խելացի, բարի և հա-
տաւ բնակարանեան տեղ կառավարել: Երբ
հեղինակութիւնը ամենքից ծանուցած լի-
նի Անգլիայի կառավարիչը, անգլիացիներին
կարծիքով, կը առջ Բուժաստանին այն բու-
ժ փրանդորութիւնները, որոնց մէջ նա
գէտք ունի:

Կան մարդիկ, որոնք ասում են, թէ զա-
ւարճութիւնները և յանցանքները երկրի
և պատճառում և յետաձգում են փրա-
նդորութիւններ իրադարձութիւն: Մի և նոյն

բանը ասում են իրանդիայի մէջ կայու-
ման մի լաւ փրանդորութեան մտցնե-
լու դէմ: Բայց մեծամասնութիւնը անաշա-
ղիւր է մտնում այդ պատճառարանու-
թիւնը և պնդում է, որ կառավարութեան
փոխվելը ամենապաւ միջոց է քաղաքակա-
նութեանը նոր ուղղութիւն տալու համար
ստանց ինքնասիրութեանը փնտրելու:

Անգլիայի մէջ ընդհանրացած է այն կար-
ծիքը, որ Նիշիլիսանները մի աննշան խումբ
են կազմում, բայց որ այլ կարգեր ցանկա-
ցող խելացի մարդկանց թիւը բաւական
մեծ է և որ, եթէ այս փրանդները բաւա-
կանութիւն ստանային և անտարբեր հա-
ղիսատեանից քաղաքական հիմնարկու-
թիւններին գործունէաց պաշտպաններ զա-
նային, Նիշիլիսանները շատով կանհետա-
նային իրանց իշխանաւոր փրանդերով տար-
րի մէջ: Այստեղ ոչ ոք կարծիք չէ յայտ-
նում, թէ ինչ տեսակ կարգեր պէտք է
մտցնել Ռուսաստանի մէջ: Ժամանակակից
անգլիացիները այնքան ազնւ չեն, ինչքան
իրանց նախորդները, որոնք երեւակայում
էին, թէ անգլիական հիմնարկութիւնները
կարող են պիտանի լինել բոլոր ժողովուրդ-
ների համար: Անգլիայի մէջ համայնքների
ժողովը ներկայացնում է խիստ կառա-
վարութիւն, որովհետև միմիայնութիւնը ոչ
այլ ինչ է, եթէ ոչ կատարող մասնագիտ, որ
ընտրվում է ժողովի մեծամասնութիւնից:

Բայց Ռուսաստանի համար ոչ ոք կարելի
չէ համարում այնպիսի մի կառավարու-
թիւն, որի ժամանակ ինքնակառավար
աւելի մեծ ոյժ չունենայ, քան թէ Անգ-
լիայի մէջ սովոր են տեսնել:

Անգլիայի մէջ Վիկտորիա Թագուհին
չափազանց յարգված է: Նրա անբիւծ կեան-
քը և հաւատարմութիւնը իր ամուսնի յի-
շատակին նպատակները գահի հաստատու-
թեանը և թագուհու հեղինակութեանը:
Լրագրիւնների պատմաձեւները Կայսր Ալեքսանդր
III-ի քաղաքացիական կեանքի մա-
սին գրաւեցին անգլիացիներին համակրու-
թիւնը և այդ հանգամանքը նպաստում է,
որ շատերը մեծ յայտն են գնում նրա կա-
ռավարութեան վրա:

Անգլիացիները յոյս ունեն, որ Ռուսաս-
տանի քաղաքականութիւնը խաղաղասէր
կը լինի: Ալեքսանդր II-ի ոչ մի գործողու-
թիւն նրան այնքան համակրելի չը գործ-
ւոյց, քան թէ այն ասել, որ նա զբոյժ-
խան Բիսմարկի և Մոլտկեի պատերազմա-
կան գիտաւորութիւններին 1875 թուական-
ինչ Եթէ անգամ այն մարդիկ, որոնք
կարծում են, թէ Զարմախան Ռուսաստանի
օգնութեամբ կը փրկաւորեն իր կորցրած
նահանգները: Խոստովանվում են, որ Վեր-
մանդիլի դէմ իշխանութեան սկսելը փա-
րամանակ է: Կ. Պոլսի մէջ կատարվող
բանակցութիւնների վրա նոյն տեսակէտից
են նայում: Շատ քիչ անգլիացիներ կը հա-
մաձայնեն պատերազմ սկսել Բուժաստանի
պատճառով: Բայց ամենքը ցանկանում են
որ պետութիւնները համաձայնութեամբ
գործեն յոյն-թիւրքական պատերազմի ա-
ռաջն տեսնելու համար: Եթէ ուստաց կա-
ռավարութիւնը այդ գործողութեան ա-
ռաջը կտան իր շափաւորութեամբ և կը
հրամարի գաղտնի գաշտակցութիւններից,
Անգլիայի ամենաշնորհ համակրութիւնը նը-
րա կողմը կը լինի:

Ինչպես երևում է, անգլիական կառա-
վարութեանը բաւական դժուարութիւններ
են սպասում ապագայում: Պէտք է ի նկա-
տի տանել, որ դեռ ևս խիստ ան պարա-
մենական կոխներ չեն եղել ազատամիտ-
ների և պահպանողականների մէջ: Երկու

կուսակցութիւններն էլ համաձայնութեամբ
էին գործում իրանդական պաշտպանութե-
րին անցոր գործնելու համար: Իսկական
կուսակցական կոխը այն ժամանակ կը
սկսվի, երբ կառավարիչի կառավարան նոր
օրէնքը իրանդիայի համար:

Ստիպողական օրէնքը իրանդիայի մէջ
չափաւորութեամբ է գործադրվում կառա-
վարութեանց: Եւրոպայի 34 մարզ կառաւա-
րված են, բայց կառավարան փութեան
գործունէաց անգամներից շատերը հրապա-
րակապէս աշխատում են, միմիայններ են
կազմում և համոզում են փրանդներին չը
վճարել կառավարան տուրքերը: Աւելին
պէտք է հաւատացած լինել, որ կառաւա-
րութեանը որ և է յանցանք են գործել:
Փրանդներից շատերը թէպէտ վճարում են
կառավարան տուրքերը, բայց փութեան
հետ համաձայնութեամբ են գործում:

ԹԻՒՐԿԻԱ

Լրագրիւնները հաղորդում են հետևեալը:
Վիեննայի „Polit. Corresp.“ լրագիրը ա-
հասարակ Կ. Պոլսից հաստատուելի է ստա-
նում, որոնք փրանդը ապացուցվում են փա-
տերով: Նորբուրում „Polit. Corresp.“ լրա-
գիրը հաղորդեց, թէ պետութիւնների ներ-
կայացուցիչները Կ. Պոլսի մէջ վճարելի
փրանդ զենք այն անորոշ քաղաքականու-
թեանը, որին մինչև այժմ հետևում է
թիւրքաց կառավարութիւնը և պահանջել
Բ. Դանից, որ նա պաշտոնապէս հաղորդէ
զեւարճանքին իր գիշումների ամենամեծ
շափուր: Այդ նպատակով զեւարճանքը սկսել
են խորհրդակցել և եթէ այդ խորհրդակ-
ցութիւնները մինչև այժմ ցանկալի հե-
տևանքներ չեն ունեցել, զրա պատճառ-
այն է, որ զեւարճանքը պէտք է զեկու-
ցութեան ներկայացնեն իրանց պետութիւն-
ներին:

Եթէ այս տեղեկութիւնները ճիշդ են,
ուրեմն Կ. Պոլսի մէջ կատարվող բանակցու-
թիւնները աւելի զբախան ուղղութիւն կը
ստանան: Այդ քայլը պէտք է կատարվի
զեւ այն ժամանակ, երբ զեւարճանքը սկսե-
ցին բանակցել թիւրքաց հաւատարմաստա-
րների հետ և այդ զեւարճում մի քանի շա-
բաթներ անգուստ չէին անցնի:

Պետութիւնների ներկայացուցիչները այժմ
հեշտութեամբ կարող են համաձայնութիւն
կայացնել, որովհետև զանազան հանգամանք-
ների շնորհիւ անհամաձայնութիւնների
պատճառները հեռացրած են: Այս Զարմախ-
ան և ոչ Աւստրո-Սերբիական այնպիսի զր-
ւարութիւններ չեն ծագեցնի, որոնք ձեռն-
առ լինեն Բ. Դանից համար, իսկ Վերմա-
նիան չի խանգարել ընդհանուր գործը:
Այժմ կատարելապէս միջոց կայ ընդհա-
նուր առաջարկութիւններ տնել Բ. Դանից
և այդ գործը աւելի էլ շուտ պէտք է կա-
ռարվի, որպէս զի յոյն-թիւրքական վճի-
խաղայ փոխան ստանայ:

Եթէ այդ առաջարկութիւնները կընդուն-
վեն յառաջան կառավարութեանց, այն ժա-
մանակ կը մնայ թիւրքաց կառավարու-
թեան համաձայնութիւնը ստանալ: Այժմ
մեան հանգամանքները ի նկատի տանելով,
Բ. Դանից անկարող է անպայման նրանց
մերժել: Այլ նա կաշխատի յետաձգել գոր-
ծը, բայց Անգլիայի և Ռուսաստանի մոա-
յարարութիւնները, որոնք փրանդին ժամա-
նակներում աւելի բարեկամական են դառ-
նում, կազգեն սուլթանի և նրա խորհրդա-
տանների վրա և կը ստիպեն նրանց գործը
խաղաղութեամբ փրանդանել:

Կ. Պոլսից „Polit. Corresp.“ լրագրին հա-

ղորդում են, որ այնպիսի կատարվող բանակ-
ցութիւնները կարող էին լաւ հետևանք-
ներ ունենալ, եթէ Բ. Դանից իր սովորու-
թեան համաձայն անպայման շաշխատել որ-
քան կարելի է գործը յետաձգել: Յոյն-
թիւրքական վճիխ խաղայ ծանապարհով
լուծվելու մասին սկզբից ոչինչ չէ կարելի
ասել: Կ. Պոլսի մէջ զանազան ազգեցու-
թիւնների շնորհով գործերը գրութիւնը
անպայման փոփոխվում է և այդ պատճառով
քաղաքականները անհանգստութեամբ են
փրանդութեամբ բանակցութիւններին:

ՍՐՍԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—Լրագրիւնները հաղորդում են որ լոնդ Ռիքմոն-
դից ծածկ կերպով կուսակցացել է:

—Յիւրիկից հետադրում են որ այդպիսի ժա-
ղովրդական տնտեսութեան ժամանակ ծառեր
տնկցան ընդդէմ սոցիալիստական կենդրիւն, որ
պէտք է կայանայ Յիւրիկում:

—Էրց-հերցոգ Կարլ-Լուդվիգ փրանդորմու Ս.
Պետերբուրգից Վիեննա:

—Լոնդոնից հետադրում են, որ «Freiheit»
սոցիալիստական լրագրի խմբագիր Մոստ կա-
ռաւարկում է և նրա տարածքը փակում է պո-
լիցիայի կարգադրութեամբ: Վիպիցալ գառա-
տանական քննութիւնը: Մոստ միազգրվում է
իր լրագրի յոյսածնելով զեւարճանքին կա-
պին տարանջուր գրգռան մէջ: Վերանային
սոցիալիստները Անգլիայում գիտաւորութիւն
ունեն պաշտպել մի ժողով, որոնց պէտք է բո-
ղոքեն ազատութեան ծնանդ զէմ:

—Վերանային լրագրի մէջ սոցիալիստ-
ների մասին տաղարկութիւնը ընկելու ժամա-
նակ, միմիայն Պետաւորմը աշխատեց ապացու-
ցանել որ սոցիալիստների զէմ կառավարութիւ-
նը մի և նոյն ժամանակ եւսագուստ և ներդա-
մաւ կերպով էր փայլում: Արտաքինների ըն-
տանիքների պատիւ անգլանակութիւնները երբեք
չէին արդիւնում, եթէ այդ նպատակին էին գործ
գրվում: Սոցիալիստները, ասեց միմիայն, մի ա-
նաստանով, ցամաքայինական կուսակցութիւն են,
որոնք ձգտում են ամեն կարգ ուղղակիութեամբ:
Մոստի և Լոնդոնի կուսակցութիւնը քաղաքում է քա-
ղաքական պատմութիւն: Կուսակցութեան շափա-
ւոր մասը, եւսագուստ է չէ քանում անմիջապէս
բանի յեղափոխութիւն գործել, բայց անընդա-
մառաջանալով աշխատում է փայլ զցել ժող-
ովրդի մէջ յարգանք զեւել իշխանութիւնը: Իս-
կապէս, ասեց անգլիացի Պետաւորմը, երբեք կու-
սակցութեան մասերը ձգտում են ի միմիայն
են: Միմիայն կարգաց Բալկանացի աւել Մոս-
տի և Լոնդոնի յոյսածնելով մի քանի տե-
ղեր, որոնք փրանդութեամբ կին մարտի ի ի կեդ-
նադրութեանը: Վերջանելով իր հառաք միմի-
այն յոյսանց որ Վերանային քաղաքական ներ-
քին գրութիւնը այն տեսակ է, որ հաւանական
է թէ շուտով Լոնդոնից քաղաքին էլ կը յայտնվի
պաշտպան գրութեան մէջ:

—Ինչպես իրանդիկ առաջարկում է Վերմա-
նիայի և Էրցհերցոգին այդ պետութիւնների մէջ
համաձայնութիւն կայացնել, որի գործութեամբ
Խորանային կառավարութիւնը կը պարտաւոր-
վի միւս տարութեան պաշտպանական պատմա-
գութեան կիման վրա յանձնել նրան այն բոլոր
անձանց, որոնք ժամանակը են քաղաքական
որ և է պատմութեան գործում: Այդ առաջար-
կութիւնը ներկայացրած է արդէն Բալկանացին
և յետոյ կառավարիչի տաք պետութիւններին:

—Թիւրքի պաշտպանական լրագիրը հաղորդում
է որ լուս Նշանակվել է արտաքին գործերի
միմիայն օգնական:

—«Temps» լրագրին Լոնդոնից հետադրում են
որ Անգլիայի և թիւրքների մէջ կապված նաչ-
աութեան պայմանը շատ լաւ ապագայութիւն
գործեց անգլիական նաւարկական կործակի
վրա:

—Զարմախան սենատի մէջ գիտաւորութիւն
կայ առաջարկել մի նոր օրէնք, որով կը պա-
կտեցնի անշարժ կայքերի վրա գրված արկերի
չափը:

ՄԵԾԱԿԻ ՀԵՌՈԳԻՐՆԵՐ

ՄԵԾԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՈՅ

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԿ, 25 մարտի: „Правит.
Вестн.“ լրագիրը հաղորդում է, ժողովու-
րդի լուստաւորութեան միմիայն Սարու-
րով իր խելորի համաձայն արձանագրած է
պաշտպան, նշանակվելով սենատի անդամ և
պահակով ստատու-սկիւրնարի կառուցել: Դէ յա-
մփականի աւելի անփանիկ բարձր Նիկոլա-
յին հրամայած է ժողովրդական լուստա-
րութեան միմիայն լինել: Ներքին գործերի
միմիայն գլուխը գաղաքացին „СМОЛЕН-
СКИН ВѢСТНИК“ լրագրի հրատարակու-
թիւնը ութ ամսով և արգելել „Поря-
ДОК“ լրագրի հատով ծախվելը:

Ինչպիսիք—հրատարակող ԳՐԻԳՈՐ ԱՐՄԵՐՈՒՆԻ